

JSP technológia

Áttekintés

- **Bevezetés**
- JSP életrajza
- Szkript elemek, implicit objektumok, bean-ek, EL
- include, (forward)
- Visszatekintés – MVC

Áttekintés

- Bevezetés
- **JSP életrajza**
- Szkript elemek, implicit objektumok, bean-ek, EL
- include, (forward)
- Visszatekintés – MVC

Áttekintés

- Bevezetés
- JSP élelciklusa
- Szkript elemek, implicit objektumok, bean-ek, EL
- include, (forward)
- Visszatekintés – MVC

Áttekintés

- Bevezetés
- JSP élelciklusa
- Szkript elemek, implicit objektumok, bean-ek, EL
- **include, (forward)**
- Visszatekintés – MVC

Áttekintés

- Bevezetés
- JSP élelciklusa
- Szkript elemek, implicit objektumok, bean-ek, EL
- include, (forward)
- [Visszatekintés – MVC](#)

JSP technológia

A JSP technológiával könnyen készíthető olyan web-tartalom, melynek **statikus** és **dinamikus** része van.

A JSP –

- rendelkezésre bocsátja a servlet-ek dinamikus tulajdonságait
- jóval természetesebb módon áll hozzá a statikus tartalom létrehozásához (mint a servlet)

Egy JSP egy szöveges dokumentum, amely kétféle szöveget tartalmaz:

- statikus tartalom, amely bármilyen szöveges formátumú lehet (HTML, SVG, WML, XML),
- JSP elemek, amelyek a dinamikus tartalmat hozzák létre

A JSP elemek kétféle szintaxissal használhatók:

- standard
- XML

Egy oldalon belül csak az egyiket használhatjuk.

Az XML szintaxist akkor érdemes használni, amikor a JSP egy érvényes XML dokumentum kell legyen, amelyet valamilyen XML API-val szeretnénk feldolgozni.

Néhány JSP elem szintaxisa:

JSP elem	standard szintaxis	XML szintaxis
szkriptlet	<pre>< % kód % ></pre>	<pre><jsp:scriptlet> kód </jsp:scriptlet></pre>
kifejezés	<pre>< % = kifejezés % ></pre>	<pre><jsp:expression> kifejezés </jsp:expression></pre>
deklaráció	<pre>< % ! kód % ></pre>	<pre><jsp:declaration> kód </jsp:declaration></pre>
page direktíva	<pre>< % @ page atrib= "ertek" % ></pre>	<pre><jsp:directive.page> atrib= "ertek" /></pre>
include direktíva	<pre>< % @ include file= "url" % ></pre>	<pre><jsp:directive.include> file= "url" /></pre>

A JSP életrciklusa

- A JSP ugyanúgy szolgálja ki a kéréseket, mint egy servlet.
- A JSP életrciklusát és a dinamikus voltát a servlet technológia határozza meg.
- Amikor egy kérés érkezik egy bizonyos JSP-re, a web-konténer ellenőrzi, hogy a JSP servlet-je régebbi-e, mint maga a JSP oldal.
- Ha igen,
 - a konténer a JSP-ből servlet forráskódot generál,
 - ezt követően lefordítja (kompilálja) a servlet osztályt.

Mindezt automatikusan végzi a Web-konténer.

Fordítás

A statikus rész olyan kóddá lesz alakítva, mely a tartalmat közvetlenül a válasz objektumba teszi.

A JSP elemek a következőképpen alakulnak:

- A **direktívák** szabályozzák, hogy a web-konténer hogyan fordítsa servlet forráskóddá és futtassa a JSP-t
- A **szkript elemek** a servlet osztály kódjába lesznek beillesztve
- A **kifejezés nyelv (EL) kifejezések** a kifejezés-kiértékelőnek adódnak át paraméterként.
- A `jsp:[set|get]Property` elemek a megfelelő JavaBean komponens metódushívásaivá alakulnak.
- A `jsp:[include|forward]` elemek a megfelelő servlet API hívásokká alakulnak át.
- A **saját elemek (custom tags)** az elemkezelő (tag handler) osztály megfelelő hívásaivá alakulnak át.

Futtatási paraméterek megadása

A különböző futtatási paramétereket a page direktívában adhatjuk meg.

Pufferelés:

- Amikor a JSP lefut, a válasz objektum automatikusan pufferelve lesz.
- A puffer nagyságát a buffer attribútummal állíthatjuk.

```
<%@page buffer="none|xxx kb"%>
```

Hibakezelés

Hibakezelés:

- Az `errorPage` attribútum határozza meg, hogy a konténer hova kell továbbítson hiba esetén:

```
<%@page errorPage="file_name "%>
```

PI. `<%@page errorPage="errorpage.jsp"%>`

- Az `isErrorPage` paraméter beállítja, hogy az illető JSP oldal épp a hibakezelő oldal

```
<%@page isErrorPage="true"%>
```

Ez a direktíva egy `javax.servlet.jsp.ErrorData` objektumot bocsát rendelkezésre, amely a hibaadatokat tartalmazza. Ennek segítségével meg lehet mutatni a kliensnek a hiba okára vonatkozó információt.

A következő kifejezéssel kérhető le (lásd:

[jspbasic/errorPage/trigger.jsp](#)):

- `${pageContext.errorData.statusCode}` a státus-kód lekérésére
- `${pageContext.errorData.throwable}` a dobott hiba lekérésére

Statikus tartalom típusa

Statikus tartalom típusa

- Bármilyen szöveg alapú tartalom lehet: HTML, WML, XML stb.
- Alapértelmezésben HTML.
- Más típusú tartalom esetében a `contentType` attribútumot kell használnunk a tartalom beállítására.
- Ennek a direktívának a célja, hogy a böngésző helyesen értelmezze a kapott tartalmat.

Ha pl. WML-t generálunk akkor:

```
<%@page contentType="text/vnd.wap.wml"%>
```

Oldal kódolása (encoding)

Oldal kódolása:

Szintén a `contentType` attribútumot használjuk az oldal kódolásának a meghatározására, a `charset` segítségével:

- Az alábbi példában UTF-8 -t használunk, ami mindenféle karakterkészletet támogat

```
<%@page contentType="text/html; charset=UTF-8"%>
```

Szkript elemek

Szkriptlet:

- A `<% %>` elemek közötti rész egy az egyben belekerül a servlet forrásába, a JSP oldalon elfoglalt helyének megfelelően.
- A szkriptletekben változók is deklarálhatók, de mivel az egész `<% %>` közötti rész a `_jspService()` metódusba kerül, ezek a változók lokálisak lesznek.
- Metódust természetesen nem lehet szkriptletben definiálni, mert a java nem támogatja az egymásba ágyazott metódusokat.
- Metódust a deklarációs részben (lásd később) lehet definiálni.

Kifejezés:

- A `<%= %>` elemek közötti rész, java kód mely `String`-et ad vissza.
- Ez a `String` az `out.print()` utasításba kerül.

Deklaráció:

- A `<%! %>` elemek közötti rész.
- Változókat vagy metódusokat lehet így deklarálni.
- Ezek a JSP-nek megfelelő servlet osztály-szintű tagjai lesznek.
- A deklarált változók példány-változók lesznek, de ezek használatát kerülni kell a szálkezelési problémák miatt.
(a konténer egy adott servlet-osztály egyetlen példányát hozza létre, és minden kéréshez ezt az egy példányt használja)

Dinamikus tartalom létrehozása

- Java objektumokon keresztül valósul meg.
- A JSP néhány objektumot automatikusan rendelkezésre bocsát, illetve használhatunk alkalmazásspecifikus objektumokat is.

Implicit objektumok:

- a web-konténer hozza létre őket
- az oldalhoz (page), kéréshez (request), szesszióhoz (session), alkalmazáshoz (application) kapcsolódó információkat tartalmazznak.
- ezek ugyanazok az objektumok, amelyeket a servlet technológia definiál.

Alkalmazáspecifikus objektumok:

- Dinamikus adatok bemutatására előkészített JavaBean objektumok, melyeket általában standard vagy saját elemek segítségével
 - jelenítünk meg,
 - kapjuk meg (vagy állítjuk be) a tulajdonságait.
- Ugyanezt megtehetjük szkript-elemek használatával is, azaz közvetlen java kódot írva a JSP-be, de ezt lehetőleg kerüljük el.

Implicit objektumok

Használhatjuk őket anélkül, hogy előbb létrehoztuk volna őket.

implicit objektumok:

- request: a kérés objektum (`HttpServletRequest` típusú)
- response: a JSP által küldött válasz (`HttpServletResponse` típusú objektum)
- out: a válasz objektumba írás rajta keresztül történik, puffertelt módon (ritkán használjuk explicit módon, helyette JSP kifejezést használunk)
- session: a szesszió objektum (lekérése `request.getSession()`)
- application: alkalmazás-szintű adatok tárolására alkalmas. `ServletContext` típusú objektum (lekérése `getServletConfig().getContext()`)

implicit objektumok:

- `page`: a `this` szinonímája
- `config`: `ServletConfig` típusú objektum. A JSP-nek megfelelő servlet inicializására van használva.
- `pageContext`: a JSP kontextusa. Get metódusok segítségével hozzáférhetővé teszi például a szesszió, request, response objektumokat (és másokat, melyek nagyrésze közvetlenül is elérhető)
- `exception`: hiba esetén a hibát okozó kivételt tartalmazza

Bean-ek – visszatekintés

Java osztályok, melyek bizonyos szabályoknak tesznek eleget:

- Rendelkeznek üres (azaz paraméter nélküli) konstruktorral (is), vagy egyáltalán nincs konstruktoruk
- Ne legyen publikus példány- (azaz nem statikus) mezőjük
- A mezőkhöz való hozzáférés *setXxx*, illetve *getXxx* metódusok segítségével történik
 - ha pl. az osztálynak van egy *getName* metódusa, ami String típust térít vissza, azt mondjuk, hogy a bean-nek van egy *name* nevű tulajdonsága
 - Boolean típusú tulajdonság esetén használható *isXxx* a *getXxx* helyett

Bean – pl.

```
package bean.pelda;

public class PersonBean {
    private String name;

    public String getName(){
        return name;
    }

    public String setName(String name){
        this.name=name;
    }
}
```

JavaBeans komponensek

JavaBean-nek minősül

bármely olyan java osztály, amelyik betartja az emített, szerkezetére vonatkozó konvenciókat.

- ezeket a komponenseket a JSP standard nyelvi elemekkel támogatja.
- könnyen létrehozhatók és inicializálhatók
- tulajdonságaik egyszerűen állíthatók, illetve olvashatók

A JavaBeans komponens tulajdonsága lehet:

- írható/olvasható, csak olvasható, csak írható
- egyszerű, azaz egyetlen értéket tartalmazó, vagy indexelt (tömb, lista, map, stb.)

JavaBeans létrehozása és használata

`jsp:useBean` elemmel deklaráljuk, hogy egy JSP egy JavaBeans komponenst fog használni.

Több alakja van:

- `<jsp:useBean id="beanName" class="fully_qualified_classname" scope="scope"/>`
- `<jsp:useBean id="beanName" type="type_name" scope="scope"/>`
- `<jsp:useBean id="beanName" class="fully_qualified_classname" scope="scope">
 <jsp:setProperty .../>
</jsp:useBean>`

A hatókör (scope) lehet:

- application, session, request vagy page

Ha még nem létezik a bean, a web-konténer létrehozza (amennyiben meg van adva a class attribútum) és a megfelelő hatókörben tárolja.

Az id attribútum meghatározza a bean nevét a hatókörben, amin keresztül hivatkozhatunk rá EL kifejezésekben vagy más JSP elemekben.

PI.

```
<jsp:useBean id="locales" scope="application"  
class="mypkg.MyLocales"/>
```

JavaBeans komponens tulajdonságok beállítása

- A `jsp:setProperty` elemmel történik.
- A szintaxis a property forrásától függ.

String konstans:

```
<jsp:setProperty name="beanName"  
  property="propName" value="string constant"/>
```

Kérés (request) paraméter (explicit):

```
<jsp:setProperty name="beanName"  
  property="propName" param="paramName"/>
```

Kérés (request) paraméterek, melyek megegyeznek a bean tulajdonságával

```
<jsp:setProperty name="beanName"  
  property="propName"/>  
<jsp:setProperty name="beanName"  
  property="*/>
```

Kifejezés:

```
<jsp:setProperty name="beanName"  
  property="propName" value="expression"/>  
  
<jsp:setProperty name="beanName"  
  property="propName">  
  <jsp:attribute name="value">  
    expression  
  </jsp:attribute>  
</jsp:setProperty>
```

A beanName attribútum meg kell egyezzen a useBean elem id attribútumával.

JavaBeans komponens tulajdonságok kinyerése

`jsp:getProperty` elem:

A tulajdonság értékét karaktersorrá (String) alakítja és beszúrja azt a válasz stream-be

```
<jsp:getProperty name="beanName" property="propName"/>
```

- a `beanName` attribútum a `useBean` id attribútumával meg kell egyezzen,
- a JavaBeans komponensben kell léteznie egy `getPropName()` metódusnak.

Példák

- `jspbasic/beans/...`, illetve `jspbasic/scope/...`

Kifejezés nyelv (Expression language, EL)

EL kifejezések segítségével könnyen hozzáférhetünk JavaBean-ekben tárolt alkalmazásadatokhoz

```
${bookDB.bookDetails.title}
```

- egy "name" nevű bean elérhető a `${name}` kifejezéssel
- egy beágyazott tulajdonsága elérhető a `${name.valami1.valami2}` szintaxissal
- Az EL kifejezéseket a JSP kifejezés-kiértékelő dolgozza fel.
- Hogy kikapcsoljuk az EL kifejezések kiértékelését az `isELIgnored` attribútumot használjuk:

```
<%@page isELIgnored ="true|false"%>
```

- EL kifejezések használhatók statikus szövegben vagy bármely standard vagy saját elemben, amely egy kifejezést vár.
- Statikus szöveg esetében a kifejezés kiértékelődik és hozzáadódik az aktuális kimenethez.

Egy elem egy attribútumát több módon lehet beállítani:

- Egy EL kifejezés: `<some:tag value="{expr}"/>`
A kifejezés ki lesz értékelve és a várt típusra lesz alakítva
- Egy vagy több, szöveggel elválasztott EL kifejezés:
`<some:tag value="some${expr}${expr}text${expr}"/>`
A kifejezések balról jobbra lesznek kiértékelve, majd karaktersorra lesznek alakítva és össze lesznek fűzve.
A keletkezett karaktersor aztán a várt típusra lesz alakítva.
- Csak sima szöveg: `<some:tag value="sometext"/>`
Az attribútum karaktersora át lesz alakítva a várt típusra
- JSP kifejezés: `<some:tag value="<%=expression%>"/>`

Pl. lásd: [jspbasic/beans/sessionScopeBean.jsp](#)

Változók

A web-konténer a `PageContext.findAttribute(String)`-el keresi meg a változót, amely az EL kifejezésben megjelenik.

PI. a `${product}` kifejezésre a konténer megkeresi a `product`-ot a `page`, `request`, `session`, illetve `application` hatókörökben és visszaadja annak értékét.

A beanek tulajdonságai a `.` operátorral érhetők el bármilyen mélységig beágyazva.

Tartalom újrafelhasználása

include direktíva:

- akkor kerül feldolgozásra, mikor a JSP át van fordítva servlet osztállyá.
- a (statikus vagy dinamikus) tartalom hozzá lesz fűzve a JSP oldal tartalmához.
- tipikusan bannerek, szerzői jogi információk befűzésére alkalmazzák.

Szintaxis:

```
<%@include file="filename"%>
```

jsp:include:

- a JSP futása közben kerül feldolgozásra.
- statikus vagy dinamikus tartalmat is hozzáfűzhetünk a JSP-hez.
- a statikus tartalom egyszerűen hozzáfűződik a hívó JSP-hez.
- a dinamikus tartalom esetében, a kérés objektum (request) tovább lesz küldve a befűzött erőforráshoz, majd a befűzött oldal lefut és az eredmény hozzá lesz fűzve a hívó JSP válaszához (response).

Szintaxis:

```
<jsp:include page="includedPage"/>
```

pl:

lásd: `jspbasic/include/index.jsp`

Vezérlés átadása egy másik web-komponensnek

jsp:forward:

a Java Servlet API funkcionalitását használja fel.

Szintaxis:

```
<jsp:forward page="filename"/>
```

- Amikor egy include vagy forward elemet meghívunk, az eredeti kérés át lesz adva a céloldalnak.
- Ha további adatokat akarunk a céloldalnak átadni, ezt megtehetjük a jsp:param elem segítségével.

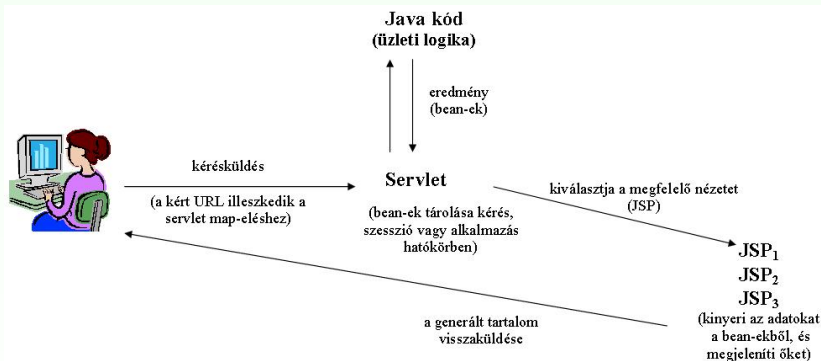
```
<jsp:include page="...">  
<jsp:param name="param1" value="value1"/>  
</jsp:include>
```

Az új paraméterek hatóköre a `jsp:include` vagy `jsp:forward` hívás, azaz az új paraméterek nem érvényesek az include visszatérése után.

egyéb példák:

- formelemek feldolgozása: `jspbasic/formElements/...`
- összetettebb pl.: `jspbasic/converter/converter.jsp`

MVC elv – visszatekintés

MVC működési elv egyszerű Java Web-alkalmazás esetén

MVC elv – visszatekintés

MVC elv implementálása egyszerű Java Web-alkalmazás esetén

- 1 Definiáljuk az adatokat tároló bean-eket
- 2 A kérések lekezelésére használjunk servlet-et
 - a servlet kiolvassa a kérés paramétereit, ellenőrzi a hiányzó vagy helytelen adatokat, stb.
- 3 Töltsük fel a bean-eket
 - A vezérlő servlet meghívja az üzleti logikát, mely adatokat szolgáltat vissza. Ezeket tároljuk az 1. pontnál meghatározott bean-ekben.
- 4 Tároljuk a bean-eket valamelyik Web-hatókörben (kérés, szesszió vagy alkalmazás hatókör)
 - a servlet meghívja a megfelelő hatókör-objektum `setAttribute` metódusát, mely egy bizonyos kulcs alapján hozzáférhető referenciát tárol a megfelelő bean-re

MVC elv – visszatekintés

MVC elv implementálása egyszerű Java Web-alkalmazás esetén

- 5 Továbbítsunk (forward) a megfelelő JSP-re
 - a servlet kiválasztja a megfelelő nézetet (megfelelő JSP), és a `RequestDispatcher forward` metódusa segítségével átirányít az illető JSP-re.
- 6 Kinyerjük az adatokat a bean-ekből és megmutatjuk őket
 - a JSP oldal hozzáfér a megfelelő bean-hez `jsp:useBean`-t használva. Attribútumként megadjuk a 4. pontnál meghatározott hatókört. Ezután `jsp:getProperty`-t használunk a bean tulajdonságainak megjelenítésére.
 - a JSP tipikusan nem hozza létre vagy módosítja a bean-t csupán megmutatja a servlet által előkészített adatokat.

pl. MVC elvre alapozó egyszerű Web-alkalmazás:

- `mvc/index.jsp`